

TALABALAR TURIZMINING SAYOHAT VA TURIZMNING BOSHQA TURLARI BILAN INTEGRATSIYALASHUV JARAYONLARI

Axrorova Nilufar Uktamovna

“Ipak yo‘li” turizm va madaniy meros xalqaro universiteti doktoranti, Samarqand

Annotatsiya: Bugungi kunda turizming turlari xilma-xillashib, turistik hududlarning xususiyatiga qarab ahamiyati oshib bormoqda, asosan, yoshlar turizmi va sayohati doirasida talabalar turizmining ham ommalashuvi yaqqol namoyon bo‘lmoqda. Mazkur maqolada talabalar turizmining sayohat va turizmning boshqa turlari bilan integratsiyalashuv jarayonlari va uning ta’sirlari borasida bayon etiladi.

Kalit so‘zlar: yoshlar, talabalar turizmi, turizm turlari, turizm turlari integratsiyalashuvi.

Talabalar turizmining turizmning boshqa turlari bilan integratsiyalashuvi o‘zaro manfaatlar va tajribalarni oshirish potentsialiga ega. Talaba turizmini turizmning boshqa turlari, masalan, madaniy turizm yoki barqaror turizm bilan integratsiyalashgan holda, ikkala soha ham bir-birining kuchli tomonlari va resurslaridan foydalanishi mumkin. Ushbu hamkorlik turli madaniyatlarni chuqurroq tushunish va qadrlashga [1], shuningdek, tabiiy va madaniy merosni saqlash va targ‘ib qilishga olib kelishi mumkin. Bundan tashqari, talabalar turizmini turizmning boshqa turlari bilan integratsiya qilish ta’lim tajribasi va bilim almashish imkoniyatini beradi [2]. Misol uchun, talabalar madaniy turizm faoliyati orqali yo‘nalish tarixi va urf-odatlar haqida ma’lumot olishlari mumkin, shu bilan birga barqaror rivojlanish va tabiatni muhofaza qilish bo‘yicha sa’y-harakatlarni rag‘batlantirish uchun ekoturizm amaliyotlari bilan shug‘ullanishlari mumkin [7].

Talabalar turizmini turizmning boshqa turlari bilan integratsiyalashgan holda, destinatsiyalar tashrif buyuruvchilarning keng doirasini jalb qilishi va ularning takliflarini diversifikatsiya qilish maqsadga muvofiqdir. Bu sayyohlik daromadlarining oshishiga, ish o‘rinlari imkoniyatlariga va maqsad uchun umumiy iqtisodiy o‘sishga olib keladi [4]. Bundan tashqari, talabalar turizmining turizmning boshqa turlari bilan integratsiyalashuvi ham mezbon jamoalarda infratuzilmani rivojlantirish va yaxshilashga yordam berishi ko‘pgina xalqaro yoshlar sayohati dasturlarining tajribalarida ta’kidlangan [3]. Moisa (2010) fikriga ko‘ra, talabalar turizmining turizmning boshqa turlari bilan integratsiyalashuviga turli jarayonlar, masalan, ta’lim muassasalari, turizm sanoati manfaatdor tomonlari va mahalliy hamjamiyat o‘rtasidagi hamkorlik va sheriklik, talabalarning turizm faoliyatini mavjud turistlik takliflar tarkibiga kiritish, talabalar uchun maxsus ishlab chiqilgan ta’lim dasturlari va tajribalari hamda ixtisoslashtirilgan turizm turlarini yaratish orqali erishilishi mumkin [8, 9]. Umuman olganda, talabalar turizmining turizmning boshqa turlari bilan integratsiyalashuvi mezbon jamoalarda barqaror rivojlanish, madaniy almashinuv va iqtisodiy o‘sishga yordam beradigan o‘zaro manfaatli munosabatlarni yaratadi.

Talaba turizmini turizmning boshqa turlari bilan integratsiyalashuviga turli jarayonlar orqali erishish mumkin. D. Jones tadqiqotiga ko‘ra, jarayonlardan biri ta’lim muassasalari, turizm sohasi manfaatdor tomonlari va mahalliy hamjamiyat o‘rtasidagi hamkorlik va sheriklikdir [10]. Bu turizm dasturlarini birgalikda rejalashtirish va ishlab chiqishni, o‘quv dasturlarini integratsiyalashuvini, resurslar va tajriba almashishni o‘z

ichiga olishi mumkin. Yana bir jarayon - talabalarning turistik faoliyatini mavjud turistik takliflar tarkibiga kiritish. Masalan, madaniy sayohat o'quvchilarning mahalliy an'ana va urf-odatlarini o'rganishi uchun interaktiv ta'lim tajribalarini o'z ichiga olishi mumkin. Buni o'quvchilarga tashrif buyurgan joy madaniyati bilan faol ishtirok etish imkonini beruvchi seminarlar, chiqishlar yoki amaliy mashg'ulotlar orqali amalga oshirish mumkin [11].

Talabalar turizmining turizmning boshqa turlari bilan integratsiyalashuvi talabalar uchun maxsus ishlab chiqilgan maxsus o'quv dasturlari va tajribalarini yaratishni ham o'z ichiga oladi. Bunday dasturlar mahalliy ta'lim muassasalari, turizm tashkilotlari va manfaatdor jamiyatlar bilan hamkorlikda ishlab chiqiladi. Ta'lim mazmuni va maqsadlarini turizm faoliyatiga kiritish orqali talabalar destinatsiya madaniyati, merosi va barqarorlik amaliyoti haqida chuqurroq tushunchaga ega bo'ladilar [6].

Shuningdek, talabalar turizmining turizmning boshqa turlari bilan integratsiyalashuvi ham mezbon jamoalarda infratuzilmani rivojlantirish va yaxshilashga yordam berishi mumkin. Bunga ta'lim muassasalarini qurish, transport tizimini takomillashtirish, talabalar turistlarining ehtiyojlarini qondirish uchun mahalliy sharoit va xizmatlarni yaxshilash kiradi [5].

Umuman olganda, talabalar turizmining turizmning boshqa turlari bilan integratsiyalashuvi mezbon jamoalarda barqaror rivojlanish, madaniy almashinuv va iqtisodiy o'sishga yordam beradigan o'zaro manfaatli munosabatlarni yaratishi mumkin.

Talabalar turizmining integratsiyalashuvi tadqiqoti doirasida quyidagilar muhim ahamiyatga ega deb o'ylaymiz:

1. Talaba turizmining turizmning boshqa turlari bilan integratsiyalashuvi o'zaro manfaat va tajribalarning oshishiga olib keladi.

2. Ikkala soha ham bir-birining kuchli tomonlari va resurslaridan foydalanishi mumkin.

3. Hamkorlik natijasida turli madaniyatlarni chuqurroq tushunish va qadrlash, shuningdek, tabiiy va madaniy merosni saqlash va targ'ib qilish mumkin.

4. Talabalar turizmining turizmning boshqa turlari bilan integratsiyalashuvi ta'lim tajribasi va bilim almashish imkoniyatini berishi mumkin.

5. Integratsiya yanada kengroq tashrif buyuruvchilarni jalb qilishi va takliflarni diversifikatsiya qilishi mumkin, natijada sayyohlik daromadlari, ish o'rinlari va borar joy uchun iqtisodiy o'sish ko'payadi.

6. Integratsiya mezbon jamoalarda infratuzilmani rivojlantirish va yaxshilashga ham hissa qo'shishi mumkin.

Talabalar turizmining boshqa turizm turlari bilan integratsiyalashuvi o'zaro manfaat va tajribalarni oshirishga olib kelishi mumkin. Hamkorlik orqali ikkala soha bir-birining kuchli tomonlari va resurslaridan foydalanishi mumkin, natijada turli madaniyatlarni chuqurroq tushunish va qadrlash, shuningdek, tabiiy va madaniy merosni saqlash va targ'ib qilish mumkin. Integratsiya, shuningdek, ta'lim tajribasi va bilim almashish uchun imkoniyatlarni taqdim etishi, kengroq tashrif buyuruvchilarni

jalb qilishi, takliflarni diversifikatsiya qilishi va mezbон jamoalarda infratuzilmani rivojlantirish va yaxshilashga hissa qo'shishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Carr, N. 2000. An exploratory study of gendered differences in young tourists perception of danger within London. *Tourism Management* 22:565-570.
2. Sullivan, A. 2004. Defining trends in youth travel in Australia. In *The World Youth and Student Travel Conference 2004*. Madrid: World Youth and Student Travel Conference.
3. Uktamovna, A. N. (2023). The foreign countries' experience on tourism and youth policy. *Journal of new century innovations*, 31(1), 125-131.
4. Uktamovna, A. N. (2023). The differences and characteristics of young travellers. *International journal of advanced research in education, technology and management*, 2(5).
5. Crossley, E. (2012). Poor but happy: volunteer tourists' encounters with poverty. *Tourism Geographies*, 14(2):235-253.
6. Akhrorova, N. U. (2022). Swot Analysis in Youth Tourism Development Strategies for Uzbekistan. *American Journal of Economics and Business Management*, 5(12), 26-33.
7. Axrorova, N. (2023). The role of geo information and communication technologies in the development of youth tourism. *Центр научных публикаций (buxdu.uz)*, 33(33).
8. Moisa, C. O. (2010). Aspects of the youth travel demand. *Annales Universitatis Apulensis: Series Oeconomica*, 12(2), 575.
9. Akhrorova, N. (2023). The role of international business in the development of youth tourism and travel. *Центр научных публикаций (buxdu. uz)*, 34(34).
10. Jones, D., *Social Tourism in the E.U. - Student & Youth Travel*, European Commission Seminar, Brussels, 2007.
11. Akhrorova, N. U., & Axmadova, Z. A. (2023). The role of youth travel organizations in improving the national economy. *Современные вопросы естествознания и экономики* (pp. 61-64).

O'ZBEKISTONDA AGROTURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Eshbekov Murodjon
BuxDU talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqolada turizm bo'yicha muhim ma'lumotlar va tavsiyalar berishga harakat qilindi. O'zbekistonni rivojlantirishda turizm sohasining tutgan o'rni, shu jumladan, rivojlantirish mumkin bo'lgan sohalar uchun takliflar ko'rsatib o'tildi.

Kalit so'zlar: turizm, sayyohlik, agroturizm, fermer xo'jaliklari, turistik firma, qishloq xo'jaligi, etnik turizm, ekoturizm, mehmonxonalalar.

Kirish. Turizm - bu sayr qilish, sayohat qilish, faol dam olish turlaridan biridir. Turizm deganda jismoniy shaxsning doimiy istiqomat qiladigan joyidan sog'lomlashtirish, ma'rifiy, kasbiy-amaliy yoki turli boshqa maqsadlarda borilgan joyda yoki